Statens helsepersonellnemnd - HPN-2014-183

Myndighet	Statens helsepersonellnemnd - Vedtak.
Dato	2014-08-20
Doknr/publisert	HPN-2014-183
Stikkord	Suspensjon av autorisasjon som tannlege - bruk av narkotika eller midler med lignende virkning og atferd uforenlig med yrkesutøvelsen. Stadfestet. Helsepersonelloven § 58.
Sammendrag	Klageren hadde erkjent et misbruk av legemidler i gruppe B i tre til fire år. Ekspedisjonslister fra apotek over klagerens rekvirering til seg selv eller egen praksis viste at rekvireringen av legemidler i gruppe B hadde vært svært høy. Klageren hadde ikke fremlagt analyseresultater fra rusmiddeltesting i urinprøver som dokumentasjon på rusmiddelfrihet, og hadde heller ikke fremlagt dokumentasjon på gjennomført behandling for de bakenforliggende årsaker til rusmiddelmisbruk, utover ukentlige møter med sin fastlege. Det var videre alvorlig at klageren hadde benyttet sin posisjon som tannlege, og den tillit og det ansvar det ligger i å kunne rekvirere vanedannende legemidler, til å skaffe seg slike rusmidler.
Saksgang	Saksnummer: 14/183.
Parter	Klager: Født 1962 (Advokat Dag Kielland Nilsen, Den norske tannlegeforening).
Forfatter	Hans Hugo Kristoffersen, Heidi Talsethagen, Anne Marie Due, Marte Kvittum Tangen, Øystein Kilander, Ingunn Skre, Atle Larsen.

Saken gjelder: Klage på Statens helsetilsyns vedtak av 9. mai 2014 om suspensjon av autorisasjon som tannlege, jf. lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 58.

Den 20. august 2014 traff Statens helsepersonellnemnd enstemmig følgende

VEDTAK:

Statens helsetilsyns vedtak av 9. mai 2014 stadfestes.

Saksforholdet:

Klageren er utdannet ved Universitetet i T, og fikk autorisasjon som tannlege den 8. august 1988. Han har drevet privat praksis i U i 26 år.

Fylkesmannen i V åpnet tilsynssak mot klageren på bakgrunn av en bekymringsmelding av 6. november 2013 fra Apotek i X. Meldingen gjaldt klagerens egenrekvirering av legemidler i gruppe B, hovedsakelig Paralgin forte 30 mg og Vival 5 mg.

Fylkesmannen i V har innhentet reseptdata fra klagerens egenrekvirering og rekvirering til hans praksis for tidsrommet fra januar 2013 til og med januar 2014. Reseptdataene ble hentet ut fra apotek i W og V, og viser at klageren hovedsakelig har hentet ut vanedannende legemidler fra Apoteki X og apotek U, men også enkelte uttak ved Y apotek, Z apotek, S apotek og andre. Det er i tidsrommet fra 1. november 2012 til 30. oktober 2013 rekvirert til sammen cirka 6000 tabletter Paralgin forte 30 mg, 700 tabletter Vival 5 mg og 175 tabletter Stesolid 5 mg til egen praksis eller i eget navn. Dokumentasjonen viser ikke at klageren har fått rekvirert legemidler i gruppe B fra andre.

I et møte hos Fylkesmannen i V den 10. januar 2014 opplyste klageren at han har hatt et overforbruk og en avhengighet av legemidler i gruppe B, jf. møtereferat av 13. januar 2014. Bruken av Paralgin forte startet da klageren var deprimert og sykemeldt i en periode for 2-3 år siden. De legemidlene bekymringsmeldingen fra Apotek i X omhandler, har klageren brukt selv. I tillegg har klageren rekvirert legemidler i gruppe B til egen praksis fra apoteket i U, der halvparten har gått til pasientene og resten til klageren og hans kone. Klagerens kone har hatt behov for smertestillende på grunn av problemer med nakken. De legemidlene i gruppe B som pasientene har fått utdelt, er ikke journalført.

Fylkesmannen i V oversendte 2. april 2014 saken til Statens helsetilsyn for vurdering av administrativ reaksjon mot klageren.

Klageren har i brev av 26. april 2014 uttalt seg i saken. Han opplyser at han aldri har vært påvirket på arbeid. Videre har han aldri mottatt bekymringsmeldinger fra pasienter eller kollegaer. Han var plaget med lett depresjon for 3-4 år siden på grunn av stort arbeidspress. Arbeidspresset er nå mindre etter at de la om rutinene. Det som utløste misbruket av legemidler skriver seg fra den tiden og fra at han har vært plaget med en del muskel- og skjelettsmerter. Det har hjulpet med Paralgin forte, men klageren innser at det ikke er noen løsning.

Statens helsetilsyn suspenderte klagerens autorisasjon som tannlege i vedtak av 9. mai 2014. Statens helsetilsyn kom til at det er grunn til å tro at klageren har et misbruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning som gjør ham uegnet til å utøve yrket som tannlege forsvarlig, og at han må anses å være til fare for sikkerheten i helse- og omsorgstjenesten, jf. helsepersonelloven § 58.

Vedtaket ble, etter utsatt klagefrist, påklaget ved advokat Dag Kielland Nilsen i brev av 10. juni 2014. Statens helsetilsyn vurderte saken på nytt, men kom til at det ikke fremkom nye opplysninger i klageomgangen som ga grunn til å vurdere saken annerledes, og opprettholdt vedtak om suspensjon av klagerens autorisasjon. Saken ble 25. juni 2014 oversendt Statens helsepersonellnemnd for klagebehandling.

Advokat Dag Kielland Nilsen har i brev av 4. juli 2014 til Statens helsepersonellnemnd utdypet klagen, og i tillegg fremlagt en legeerklæring av 11. juni 2014 fra fastlege A og et brev av 17. juni 2014 fra poliklinikkleder/psykologspesialist B, ved C DPS.

Statens helsepersonellnemnd mottok 31. juli 2014 ytterligere en legeerklæring fra fastlege A.

Klageren møtte for nemnda 20. august 2014 og fremla sitt syn i saken. Klageren opplyste i møtet med nemnda at når det gjaldt rekvireringen til egen praksis hadde han brukt det meste av legemidlene selv.

Statens helsetilsyn viser til at klageren har erkjent overforbruk og avhengighet til vanedannende legemidler de siste tre til fire år. Det er grunn til å tro at klageren er uegnet til å utøve virksomhet som tannlege forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning.

Klagerens misbruk har vært utbredt og pågått over lang tid, og har fortsatt etter at tilsynssaken ble opprettet. Han har ikke vært i behandling. Dette er et så alvorlig forhold at klageren må anses å være til fare for sikkerheten i helse- og omsorgstjenesten.

Klageren viser til at Statens helsetilsyns vedtak er basert på feil rettsanvendelse og et feilaktig eller mangelfullt faktisk grunnlag.

Klageren har erkjent et overforbruk og en avhengighet av vanedannende legemidler. Han har brukt legemidler på ettermiddag og kveldstid, og bruken har i mindre grad påvirket hans kognitive ferdigheter eller øvrige kompetanse i arbeidet. Hans faglige vurderinger har vært, og er, gode. Det har ikke kommet klager fra pasienter. Det er stor pågang av nye pasienter, og så langt klageren vet, ingen som har sluttet på grunn av at han skal ha hatt problemer knyttet til rusmidler.

Statens helsetilsyn har heller ikke kunnet påvise at klageren har vært påvirket av rusmidler i arbeidstiden eller gjort faglige feil i tjenesten. Dette underbygger klagerens påstand om at han ikke har vært påvirket i arbeidstiden.

Klageren har innledet et kontrollregime med sin fastlege, som også kan ta uventede kontroller. Han har ikke brukt vanedannende legemidler etter 4. april 2014, og har kontroll på sitt misbruk. Klageren er villig til å underlegge seg et behandlingsopplegg om det anses nødvendig. Etter klagerens syn kan legemiddelet Simvastatin ha gitt bivirkninger i form av muskelsmerter. Hans helsesituasjon er nå bedret fordi han har kuttet ut legemidlene og heller ikke har muskelsmerter. Klageren har fremlagt en legeerklæring fra sin fastlege, som sammen med uttalelsen fra Helse C, bekrefter at klageren er i et fornuftig opplegg. Dette vil videreføres.

Det foreligger ikke grunnlag for å tilbakekalle klagerens autorisasjon som tannlege. Det foreligger etter klagerens syn ikke fare for sikkerheten i helse- og omsorgstjenesten. Dersom det skulle være nødvendig med ytterligere tiltak er klageren villig til å gi avkall på sin rett til å rekvirere legemidler i gruppe A og B. Mindre inngripende reaksjoner er heller ikke vurdert, slik som en advarsel eller en begrenset autorisasjon.

Statens helsepersonellnemnds vurdering:

Nemnda har vurdert om vilkårene for å suspendere klagerens autorisasjon som tannlege er oppfylt, jf. helsepersonelloven § 58.

Det avgjørende for nemndas vurdering er om det er grunn til å tro at klageren er uegnet til å utøve tannlegeryrket forsvarlig på grunn av «bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning» og «uforsvarlig virksomhet», slik at vilkårene for tilbakekall er oppfylt, jf. helsepersonelloven § 57.

Beviskravet for å suspendere klagerens autorisasjon som tannlege, er ikke like strengt som ved tilbakekall av autorisasjon etter helsepersonelloven § 57. Det er tilstrekkelig at det er grunn til å tro at vilkårene for tilbakekall av autorisasjonen er oppfylt.

Nemnda legger til grunn, som erkjent av klageren, at han har hatt et misbruk av legemidler i gruppe B i tre til fire år. Klagerens erkjennelse støttes av sakens øvrige opplysninger. Nemnda viser til ekspedisjonslister fra apotek over klagerens egenrekvirering og rekvirering til egen praksis som viser at rekvireringen av vanedannende legemidler i gruppe B har vært svært høy. Klagerens egenrekvirering fortsatte også etter at det ble åpnet tilsynssak mot ham.

Klageren har erkjent et overforbruk og en avhengighet av legemidler knyttet til en vanskelig livssituasjon med depresjon og smerter. Han mener at han nå har kontroll på sitt misbruk, men nemnda vurderer dette annerledes.

Nemnda viser til at det erfaringsmessig tar lang tid å komme ut av et rusmiddelmisbruk og igjen bli skikket for yrket. Der det er påvist et rusmiddelmisbruk vil det normalt kreves en langvarig og omfattende dokumentasjon for at misbruket har opphørt før vedkommende igjen kan anses skikket til å inneha autorisasjon. Lengden beror på en helhetsvurdering, men vanligvis kreves det i henhold til praksis en sammenhengende periode på minst to år. Det samme fremgår av Statens helsetilsyns rundskriv IK-1/2009.

Klageren har selv opplyst at han ikke har brukt vanedannende legemidler etter 4. april 2014. Det fremgår videre i erklæring fra fastlegen at klageren går til faste ukentlige kontroller der han også avlegger direkte

observert urinprøve. Klageren ble av fastlegen henvist til C DPS, men det ble der ikke vurdert som nødvendig med en second opinion på DPS nivå, og det ble anbefalt at nåværende opplegg på førstelinjenivå kontinueres. Nemnda viser til at det ikke er fremlagt noen analyseresultater fra rusmiddeltesting i urinprøver, og at en eventuell rusfrihet fra 4. april 2014 uansett er en for kort sammenhengende periode til å kunne si at rusmiddelmisbruket er opphørt. Klageren har heller ikke fremlagt dokumentasjon på gjennomført behandling for de bakenforliggende årsaker til rusmiddelmisbruk utover at han møter sin fastlege ukentlig.

Nemnda finner at det er grunn til å tro at klageren er uegnet til å utøve yrket som tannlege forsvarlig på grunn av bruk av narkotika eller midler med lignende virkning, jf. helsepersonelloven § 57.

Klageren har som foran nevnt, rekvirert en betydelig mengde vanedannende legemidler til seg selv eller til sin praksis. Etter nemndas vurdering er det alvorlig at klageren har benyttet sin posisjon som tannlege, og den tillit og det ansvar det ligger i å kunne rekvirere vanedannende legemidler, til å skaffe seg slike rusmidler. Klagerens egenrekvirering, selv om han var i en vanskelig situasjon, vitner om sviktende dømmekraft og manglende faglig skjønn. En omfattende egenrekvirering er etter nemndas vurdering uforsvarlig virksomhet.

Nemnda finner at det er grunn til å tro at klageren er uegnet til å utøve sitt yrke som tannlege forsvarlig på grunn av uforsvarlig virksomhet, jf. helsepersonelloven § 57.

Det fremgår av helsepersonelloven § 58 at det ikke er tilstrekkelig for å berettige suspensjon av autorisasjon som tannlege at det er grunn til å tro at tilbakekallsgrunn foreligger etter helsepersonelloven § 57. Det stilles også krav til at helsepersonellet må anses å være til fare for sikkerheten i helsetjenesten.

Misbruk av rusmidler utgjør en betydelig fare for kvaliteten og sikkerheten i helsetjenesten. Rusmidler påvirker funksjoner som konsentrasjonsevne, hukommelse, konsekvensanalyse og innlæringsevne, og kan nedsette koordinasjons- og reaksjonsevnen. Det er ikke opplysninger i saken om at klageren har vært påvirket av rusmidler i forbindelse med yrkesutøvelsen, eller at det er avdekket feil som kan tilskrives påvirkning av rusmidler. Dette er heller ikke nødvendig fordi det er tilstrekkelig at rusmiddelmisbruket er av en slik art og grad at det kan være egnet til å utgjøre en fare for pasientsikkerheten. Klageren har forøvrig, som det fremgår foran, ikke dokumentert rusfrihet ved å fremlegge prøvesvar fra rusmiddelanalyser. Et misbruk som ikke kan anses å være opphørt, er egnet til å utgjøre en betydelig fare for pasientsikkerheten.

Nemnda har kommet til at klageren må anses å være til fare for sikkerheten i helsetjenesten.

Vilkårene for å suspendere klagerens autorisasjon som tannlege er oppfylt, jf. helsepersonelloven § 58.

Suspensjon av klagerens autorisasjon som tannlege anses ikke å være et uforholdsmessig inngrep i denne saken. Ved vurderingen av om autorisasjonen skal suspenderes er det sikkerhet for pasienter, kvalitet i helsetjenesten samt tillit til helsepersonell og helsetjeneste som er det sentrale, og ikke hensynet til det enkelte helsepersonell, jf. helsepersonelloven § 1 med merknader.

Nemnda har kommet til at det er nødvendig å suspendere klagerens autorisasjon som tannlege, i påvente av ytterligere utredning av saken og endelig behandling i Statens helsetilsyn.

Klagen har ikke ført frem, og det påklagede vedtaket stadfestes.